Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0104

2024. gada ziņojums par konkurences politiku

Eiropas Parlamenta 2025. gada 8. maija rezolūcija par 2024. gada ziņojumu par konkurences politiku (2024/2079(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 101.–109. pantu,

– ņemot vērā *Ursula von der Leyen* 2024. gada 18. jūlija publikāciju "Eiropas izvēle. Politikas pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai (2024–2029)",

– ņemot vērā *Mario Draghi* 2024. gada 9. septembra ziņojumu "*The future of European competitiveness*" (Eiropas konkurētspējas nākotne),

– ņemot vērā *Enrico Letta* 2024. gada 18. aprīļa ziņojumu "*Much More Than A Market*" (Daudz vairāk nekā tirgus),

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2024. gada 23. oktobra Īpašo ziņojumu 21/2024 "Valsts atbalsts krīzes laikā – ātra reaģēšana, bet ir trūkumi Komisijas veiktajā uzraudzībā un nepilnības sistēmā ES rūpniecības politikas mērķu atbalstam",

– ņemot vērā Padomes 2004. gada 20. janvāra Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula)[1],

– ņemot vērā LESD 11. pantu, kurā teikts, ka, „nosakot un īstenojot Savienības politiku un darbības, tajās jāparedz vides aizsardzības prasības, lai veicinātu noturīgu attīstību",

– ņemot vērā 3. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā (ES) 2022/591 (2022. gada 6. aprīlis) par vispārējo Savienības vides

[1] OV L 024, 29.1.2004., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj.

rīcības programmu līdz 2030. gadam[1], kurā teikts, ka videi kaitīgas subsīdijas, jo īpaši fosilā kurināmā subsīdijas, būtu nekavējoties jāizbeidz piemērot,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas 2024. gada 3. septembra spriedumu lietā C-611/22 P (*Illumina/Komisija*[2]), 2024. gada 10. septembra spriedumu lietā C-465/20 P (*Eiropas Komisija/Īrija un citi*[3]) un 2024. gada 10. septembra spriedumu lietā C-48/22 P (*Google un Alphabet/Komisija*[4]),

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada jūnija ziņojumu "*Protecting competition in a changing world – Evidence on the evolution of competition in the EU during the past 25 years*" (Konkurences aizsardzība mainīgā pasaulē. Konkurences attīstības ES atspoguļojums pēdējo 25 gadu laikā),

– ņemot vērā pētījumu par preču tirgotāju lomu lauksaimniecības tirgu veidošanā, ko 2024. gada novembrī publicēja Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments,

– ņemot vērā Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2023. gada 20. decembra ziņojumu par kredītreitinga aģentūru (*CRA*) tirgus daļu (2023. gada izdevums),

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A10-0071/2025),

A. tā kā pašreizējā sarežģītā ekonomiskā, klimata un ģeopolitiskā konteksta dēļ, ko raksturo nenoteiktība un neparedzamība, ir vajadzīga atjaunota pieeja Eiropas konkurētspējai un konkrētas stratēģijas ekonomikas izaugsmes veicināšanai;

B. tā kā ES konkurences politikas regulējuma pienācīga īstenošana ļaus panākt zemākas cenas, augstāku kvalitāti, lielāku izvēli patērētājiem, ātrākas inovācijas un taisnīgāku un noturīgāku ekonomiku, kā arī ar nosacījumiem aizsargās tirgus dalībnieku ienākšanu iekšējā tirgū, novēršot dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, monopolus un praksi, kas izkropļo iekšējo tirgu;

---

1 OV L 114, 12.4.2022., 22. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

2 Tiesas 2024. gada 3. septembra spriedums *Illumina/Komisija*, C-611/22 P, ECLI:EU:C:2024:677.

3 Tiesas 2024. gada 10. septembra spriedums lietā *Eiropas Komisija/Īrija un citi*, C-465/20 P, ECLI:EU:C:2024:724.

4 Tiesas 2024. gada 10. septembra spriedums lietā *Google un Alphabet/Komisija*, C-48/22 P, CLI:EU:C:2024:726.

C. tā kā *Mario Draghi* ziņojumā ir uzsvērts, ka ES ir plaša un diversificēta rūpnieciskās inovācijas bāze ar spēcīgām salīdzinošajām priekšrocībām zaļo tehnoloģiju jomā, taču ir vajadzīgi pastāvīgi centieni šādu priekšrocību saglabāšanai; tā kā tādēļ ir svarīgi konkurences politikā integrēt klimata un vides apsvērumus; tā kā *Enrico Letta* ziņojumā teikts, ka ES integrācijas trūkums finanšu, enerģētikas un elektronisko sakaru nozarē ir galvenais iemesls tam, kādēļ Eiropas konkurētspēja samazinās;

D. tā kā ES konkurences politika varētu palīdzēt stiprināt iekšējā tirgus noturību, kā arī sasniegt Eiropas zaļā kursa, 2023. gada digitālā kompasa un konkurētspējas kompasa mērķus, kam starptautiskā apmaiņa un sadarbība ir būtiski svarīga;

E. tā kā Komisijai un valstu konkurences iestādēm ir jārīkojas taisnīgi un objektīvi, lai saglabātu ES konkurences politikas uzticamību; tā kā valstu konkurences iestāžu politiskā neatkarība ir ārkārtīgi svarīga tam, lai nodrošinātu konkurences politikas objektivitāti un uzticamību,

Vispārēji apsvērumi

1. uzskata, ka ES konkurences tiesību aktu mērķis ir pasargāt no pārmērīgas tirgus varas koncentrācijas un uzkrāšanās, un atkārtoti apstiprina konkurences politikas lomu efektivitātes, inovācijas un izaugsmes veicināšanā, vienlīdzīgu konkurences apstākļu radīšanā un patērētāju aizsardzībā, nodrošinot, ka tirgi joprojām ir konkurētspējīgi, efektīvi, dinamiski un inovatīvi, un plašākā klāstā nodrošinot augstas kvalitātes produktus un pakalpojumus par taisnīgu cenu;

2. atkārtoti norāda, ka konkurences politikai būtu jāveicina visas ES politikas jomas, galvenokārt ilgtspējas, enerģētikas, aizsardzības un digitalizācijas jomā; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos izstrādāt jaunu valsts atbalsta satvaru, kas papildinātu tīras rūpniecības kursu, lai konkurētspēju panāktu, mobilizējot nepieciešamo publisko atbalstu enerģētikas pārkārtošanai nolūkā dekarbonizēt ES rūpniecību, kā arī nodrošinot, ka tas nekavē inovāciju, nepaaugstina cenas vai nemazina konkurenci iekšējā tirgū; atkārtoti norāda, ka valsts atbalsts nedrīkst kropļot godīgu un efektīvu konkurenci;

3. uzsver, ka ES vienotā tirgus globālo spēku un nozīmi nosaka ne tikai tā iekšējā un ārējā konkurētspēja, bet arī spēja noteikt kopējus standartus un garantēt teritoriālo kohēziju; norāda, ka tajā pašā laikā politikas veidotājiem būtu pienācīgi jāņem vērā starptautiskās regulatīvās un tirgus norises, un aicina Komisiju censties turpināt dialogu un sadarbību starptautiskā līmenī, tostarp izmantojot otrās paaudzes sadarbības nolīgumus, kas ļauj efektīvāk apmainīties ar informāciju starp konkurences iestādēm un veidot spējas ietekmēt konkurences politiku visā pasaulē; uzsver Eiropas Konkurences tīkla

(EKT) nozīmi un aicina Komisiju šajā jomā par prioritāti noteikt pastāvīgu konstruktīvu dialogu un sadarbību starptautiskā līmenī; prasa valstu konkurences iestādēm koordinēt savas darbības, lai nodrošinātu konkurences noteikumu vienādu piemērošanu, un uzsver nepieciešamību pastiprināt sadarbību starp pretmonopola un citām regulējošām iestādēm;

Konkurētspējīga Savienība

4. atbalsta Komisijas apņemšanos ieguldīt ilgtspējīgā konkurētspējā; atzinīgi vērtē to, ka *Mario Draghi* ziņojumā ir uzsvērta inovācija, investīcijas, tirgus integrācija, dekarbonizācija un noturība un *Enrico Letta* ziņojumā ir ieteikts koncentrēties uz integrāciju, autonomiju un solidaritāti; atbalsta politiku, kas veicina inovāciju, konkurētspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi;

5. uzsver, ka koordinētai, mērķtiecīgai un patiesi eiropeiskai rūpniecības politikai būtu jāveicina konkurētspēja; norāda, ka tā nedrīkst radīt dominējošu stāvokli tirgū vai šāda stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, cenu izkropļojumus vai vāju ekonomikas efektivitāti un ka ir vajadzīgas iedarbīgas apvienošanās kontroles procedūras;

6. uzskata, ka jebkuram piešķirtajam valsts atbalstam būtu jāatbilst ES politikas mērķiem; norāda uz Komisijas nodomu sniegt norādījumus par valsts atbalsta saderību ar inovācijas, klimata un ekonomiskās drošības apsvērumiem, kā arī par tās pasākumiem fosilā kurināmā subsīdiju samazināšanai un pakāpeniskai izbeigšanai saskaņā ar tīras rūpniecības kursu, un mudina dalībvalstis apsvērt iespēju ieviest papildu nosacījumus valsts atbalsta saņemšanai; prasa, lai uzņēmumiem, kas strukturēti, izmantojot trešo valstu nodokļu oāzes, būtu liegts saņemt valsts atbalstu; aicina Komisiju izmeklēt, kāpēc līdzekļu atgūšanas mehānismi nav pietiekami saskaņoti;

7. pieņem zināšanai Komisijas ziņojumu, kurā apgalvots, ka pēdējo 25 gadu laikā ir palielinājusies tirgus koncentrācija, uzcenojumi un peļņa, savukārt rūpniecības dinamika, neraugoties uz konkurences tiesību aktu aktīvo izpildi, ir samazinājusies; pieņem zināšanai arī konstatējumu, ka šādu uzcenojumu pieaugumu veicināja tirgus daļu pārdale par labu lielākajiem uzņēmumiem; turklāt norāda, ka vājais konkurences līmenis ir būtiski negatīvi ietekmējis patērētājus, pirktspēju, ES uzņēmumu konkurētspēju un vispārējo ekonomikas izaugsmi; atgādina, ka konkurences tiesību aktu piemērošanā galvenā uzmanība būtu jāpievērš tam, lai nodrošinātu atvērtus, konkurētspējīgus un brīvus tirgus, kuros nav vērojama pret konkurenci vērsta prakse;

8. norāda, ka valsts atbalstu arvien vairāk izmanto rūpniecības politikas mērķu atbalstam; atgādina, ka šāds atbalsts, kas atļauts saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, nedrīkst negatīvi ietekmēt tirdzniecības nosacījumus vai kopējās intereses; norāda uz

dalībvalstu atšķirīgajām fiskālajām spējām un brīdina, ka sadrumstalots valsts atbalsts rada nevienlīdzīgus konkurences apstākļus; aicina Komisiju uzraudzīt šo ietekmi un nodrošināt vienotā tirgus integritāti, ko var panākt, izmantojot kopīgu Eiropas rūpniecības politikas finansēšanas instrumentu, piemēram, Eiropas Konkurētspējas fondu, kā savās politiskajās pamatnostādnēs ierosinājusi Komisijas priekšsēdētāja *Ursula von der Leyen*; aicina Komisiju un dalībvalstis neiesaistīties konkurencē subsīdiju jomā, jo īpaši, finansējot neefektīvus uzņēmumus, jo tas tikai saasina tirgus izkropļojumus; secina, ka pagaidu valsts atbalsta regulējums nav novērsis turpmāku tirgus sadrumstalotību, un norāda, ka 77 % no paziņotā valsts atbalsta aptvēra tikai divas dalībvalstis; prasa stingrāk uzraudzīt valsts atbalsta paziņošanu un uzlabot ziņošanu par valsts atbalstu un pārredzamību saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas ieteikumiem;

9. uzsver svarīgu projektu visas Eiropas interesēs (*IPCEI*) nozīmi tādu projektu finansēšanā ES, kuriem ir pārrobežu dimensija; uzsver, ka *IPCEI* būtu jānodrošina patiesa ES pievienotā vērtība, proti, tiem vajadzētu pozitīvi ietekmēt vairāk nekā vienu dalībvalsti; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka visi šāda veida pieteikumi uz minēto valsts atbalstu tiek pabeigti ilgākais sešos mēnešos;

10. pieņem zināšanai *Mario Draghi* aplēsi, ka ES konkurētspējas aizsardzībai ir vajadzīgi papildu EUR 800 miljardi gadā; šajā kontekstā atzīt publisko un privāto investīciju nozīmi; uzsver, ka tādēļ ES budžetā ir jābūt pietiekamiem resursiem; norāda, ka uzkrājumu un investīciju savienības izveides pabeigšanai ir svarīga nozīme privāto ieguldījumu mobilizēšanā, iekšējā tirgus sadrumstalotības novēršanā un ES industriālās stratēģijas atbalstīšanā; atzīst, ka steidzami ir vajadzīgas reformas, kā arī efektīva rīcība trīs darbības jomās, kas izklāstītas *Mario Draghi* ziņojumā: i) atpalicības no ASV un Ķīnas mazināšana inovācijas jomā; ii) kopējs dekarbonizācijas un konkurētspējas plāns, lai paātrinātu enerģētikas pārkārtošanu un samazinātu enerģijas izmaksas; un iii) drošības uzlabošana un atkarības mazināšana;

11. atzinīgi vērtē vienlīdzīgu konkurences apstākļu aizsardzību Eiropas uzņēmumiem un to darba ņēmējiem Eiropas tirgos, ko panāk ar antidempinga pasākumiem kropļojoša ārvalstu valsts atbalsta ietekmes mazināšanai; aicina Komisiju ātri piemērot pieejamos iepirkuma un ārvalstu subsīdiju tirdzniecības instrumentus, lai novērstu negodīgu konkurenci iekšējā tirgū;

Izpildes prioritātes

12. konstatē izmaiņas uzņēmējdarbības praksē, ņemot vērā karteļu gadījumu skaita samazināšanos; tomēr brīdina par jauniem kaitējošas rīcības veidiem, piemēram, slepenu vienošanos klusējot un

algoritmisku slepenu vienošanos, un uzsver, ka izpildes prioritātes ir jāpieskaņo šai mainīgajai situācijai;

13. norāda uz *Mario Draghi* priekšlikumu par „jaunu konkurences instrumentu”, kas būtu elastīgs tirgus izpētes instruments to strukturālo konkurences problēmu risināšanai, kuras neizriet no nolīgumiem, kas vērsti pret konkurenci, vai dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, un priekšlikumu noteikt — arī mazinot šķēršļus konkurentu ienākšanai tirgū — visā tirgū piemērotus uz nākotni vērstus strukturālus vai uzvedību noteicošus pasākumus, lai palielinātu konkurētspēju, stimulētu inovāciju un aizsargātu neaizsargātus patērētājus; aicina Komisiju analizēt, kā šis instruments papildinātu pašreizējo sistēmu izmeklēšanai nozarēs;

14. atgādina, ka saskaņā ar Līgumu Komisija ir pilnvarota novērst ļaunprātīgu izmantošanu;

15. atzīst tādu strukturālu tiesiskās aizsardzības līdzekļu juridiskā pamata esamību, ko piemēro pret dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu tirgū; apzinās, ka ES konkurences noteikumi paredz, ka strukturālie tiesiskās aizsardzības līdzekļi būtu jāizmanto tikai kā galējais līdzeklis, ja ar rīcību saistīti tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir izrādījušies neefektīvi, tomēr pauž nožēlu par Komisijas nevēlēšanos novērst dominējošo stāvokli tirgū, izmantojot strukturālus tiesiskās aizsardzības līdzekļus; atkārtoti aicina labāk izmantot minētos līdzekļus un izbeigt ar rīcību saistīto korektīvo pasākumu prioritizēšanu, taču mudina censties pastiprināt to piemērošanu nepieciešamības gadījumā; aicina Komisiju labāk izmantot pagaidu pasākumu instrumentu, lai apturētu jebkādas darbības, kas varētu nopietni apdraudēt konkurenci, jo īpaši dinamiskos un strauji augošos, piemēram, digitālajos, tirgos;

16. atzinīgi vērtē to, ka Komisija (2024-2029) ir piešķīrusi prioritāti mājokļiem; aicina Komisiju izvērtēt, kā ES konkurences principi ietekmē pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (*SGEI*) sniegšanu; aicina Komisiju izvērtēt vispārējas nozīmes sociālo pakalpojumu stāvokli un atbrīvojumu attiecībā uz *SGEI* saistībā ar mājokļiem par pieņemamu cenu;

17. uzsver, ka valsts atbalsts ir svarīgs līdzeklis, ar kuru novērst ekonomisko plaisu starp ES attīstītākajiem reģioniem un salu reģioniem, iekšzemes teritorijām, tālākajiem reģioniem un ekonomiski vājiem reģioniem; atgādina, ka valsts atbalsta atļaušana VTNP kontekstā joprojām ir būtiska šo reģionu izdzīvošanai, galvenokārt valsts atbalsta kontekstā, kas paredzēts savienojamībai un citu pamatpakalpojumu nodrošināšanai kopienām, kuras dzīvo izolētos, attālos vai perifēros ES reģionos; aicina Komisiju izpētīt iespējas nodrošināt lielāku elastību, nodrošinot finansējumu šiem reģioniem;

18. pieņem zināšanai neseno Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu ar konstatējumu, ka viena dalībvalsts nav transponējusi EKT+ direktīvu savos valsts tiesību aktos; uzsver, cik svarīgi ir pilnībā transponēt EKT+ direktīvu; aicina visas dalībvalstis nodrošināt šīs direktīvas pienācīgu īstenošanu;

Apvienošanās un pretmonopola pasākumi

19. ar bažām norāda uz to, kā Eiropas Savienības Tiesa lietā C-611/22 P (*Illumina/Komisija*) interpretēja EK Apvienošanās regulas 22. pantu, ar ko atceļ Komisijas pieeju pieņemt izskatīšanai lietas darījumiem, par kuriem nav jāziņo; atzīst, ka EK Apvienošanās regula nenodrošina Komisijai pietiekamus rīkus, lai risinātu jautājumu par iegādi likvidēšanas nolūkā (*killer acquisition*); pauž stingru pārliecību, ka apvienošanās lēmumu ietekme uz iekšējo tirgu attaisno vienotā tirgus juridiskā pamata iekļaušanu EK Apvienošanās regulā, lai līdzīgi kā Digitālo tirgu aktā likumdevēji būtu pilnībā iesaistīti; aicina Komisiju prasīt dalībvalstīm, kurām ir attiecīgās kompetences vai kuras tās var piemērot, izmeklēt iespējamās iegādes likvidēšanas nolūkā, ņemot vērā valsts tiesību aktus par apvienošanās kontroli, un turpināt pieņemt darījumus izskatīšanai saskaņā ar EK Apvienošanās regulas 22. pantu; aicina Komisiju izpētīt iespēju pārskatīt EK Apvienošanās regulu, lai neatkarīgi no iesaistītajām nozarēm varētu izskatīt apvienošanās gadījumus, kas neatbilst ES vai valstu robežvērtībām;

20. norāda, ka kopš EK Apvienošanās regulas stāšanās spēkā 2004. gadā 0,7 % no paziņotajiem apvienošanās darījumiem ir vai nu Komisijas bloķēti, vai arī atsaukti pēc izmeklēšanas;

21. norāda, ka EK Apvienošanās regulā noteiktās apgrozījuma robežvērtības vien varētu nebūt piemērotas tam, lai atklātu visus gadījumus, kas konkurences iestādēm būtu jāpārbauda; uzsver praksi, ko dominējošie uzņēmumi izmanto, lai izvairītos no formālām izmeklēšanām, piemēram, “partnerību” arvien plašāku izmantošanu MI nozarē — arī tas liecina par vajadzību pārskatīt ES Apvienošanās regula;

22. atzinīgi vērtē *Mario Draghi* ziņojumā iekļauto priekšlikumu par inovāciju aizsardzību gadījumos, kad apvienošanās palielina inovāciju spēju un stimulus, un aicina Komisiju analizēt un pilnveidot šo koncepciju; turklāt prasa ņemt vērā tādus sabiedrības interešu jautājumus kā ietekmi uz darbiniekiem;

23. aicina Komisiju apzināt valstu radītos šķēršļus, kas varētu tai liegt apvienošanās darījumu analīzē ES tirgu uzskatīt par attiecīgo tirgu; aicina Komisiju iesniegt tiesību akta priekšlikumu, lai novērstu šos šķēršļus; norāda, ka, lemjot par konkrētā tirgus definīciju konkurences un apvienošanās kontroles lietās, ir rūpīgi jāizvērtē starptautiskā vide; aicina Komisiju attiecīgā gadījumā pieņemt

tālredzīgu pieeju konsolidācijai ES, kā ierosināts arī *Mario Draghi* un *Enrico Letta* ziņojumos, ņemot vērā apjoma un labvēlīgu investīciju nosacījumu stratēģisko nozīmi un konkurenci veicinošu ietekmi atsevišķās nozarēs, lai veicinātu inovāciju un ilgtermiņa konkurenci;

24. prasa atjaunināt apvienošanās novērtēšanas sistēmas, lai tās atspoguļotu digitālās ekonomikas reālo situāciju gadījumos, kad tirgus vara izpaužas pāri tradicionālās tirgus daļas robežai skaidri norobežotos tirgos; atbalsta progresīvu metodiku izstrādi, lai analizētu uz datiem balstītu dominējošo stāvokli un tīkla ietekmi, uzsverot patērētāju izvēles izšķirošo lomu digitālo pakalpojumu un ierīču atlasē; mudina Komisiju uzlabot mehānismus, kas nodrošina pakalpojumu un ierīču sadarbspēju, veicinot inovāciju un konkurenci digitālajā ekosistēmā; mudina Komisiju ātri panākt progresu, īstenojot pašreizējos sadarbspējas pienākumus attiecībā uz ziņapmaiņas pakalpojumiem saskaņā ar Digitālo tirgu aktu un spēkā esošos sadarbspējas pienākumus, kas mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem noteikti Datu aktā, un sākt darbu pie Digitālo tirgu akta pārskatīšanas 2026. gada maijā; mudina Komisiju ieviest saskaņā ar Digitālo tirgu aktu spēkā esošās sadarbspējas prasības un izskatīt iespējas paplašināt sadarbspējas prasības arī attiecībā uz tiešsaistes sociālās tīklošanās pakalpojumiem; atbalsta to, ka Komisija, vērtējot apvienošanos, vairāk ņem vērā iespējamo kaitējumu konkurencei gadījumos, kad paplašināšanās blakustirgos vēl vairāk stiprinātu dominējošo stāvokli ieguvēja uzņēmuma pamattirgū;

25. aicina Komisiju novērst pārmērīgi ilgas pretmonopola izmeklēšanas, kuru laikā uzņēmumi turpina gūt labumu no savas pret konkurenci vērstās prakses; aicina Komisiju noteikt atbilstošus termiņus pretmonopola lietām un nodrošināt efektīvus turpmākos soļus pieņemto lēmumu īstenošanai; aicina Komisiju pieņemt turpmākus pagaidu pasākumus, lai apturētu jebkādas darbības, kas varētu nopietni apdraudēt konkurenci, jo īpaši dinamiskos un strauji augošos, piemēram, digitālajos, tirgos;

Nozaru politika

26. atzinīgi vērtē divus nozīmīgus 2024. gada septembra Tiesas lēmumus, kas apstiprina Komisijas apgalvojumu, ka Īrijas darījums ar *Apple* ir nelikumīgs valsts atbalsts un ka *Google* ļaunprātīgi izmantoja savu dominējošo stāvokli, pārkāpjot Līgumus; atzīst, ka Īrijas tiesiskais regulējums kopš tā laika ir mainījies; mudina Komisiju turpināt apkarot tāda valsts atbalsta ļaunprātīgu izmantošanu, kas ietver selektīvu nodokļu atvieglojumu piešķiršanu uzņēmumiem;

27. norāda uz starptautiskās nodokļu konkurences negatīvo ietekmi; atgādina par savu atbalstu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) otrā pīlāra īstenošanai; pauž dziļu nožēlu par ASV prezidenta 2025. gada 20. janvāra izpildrīkojumu, kurā

apgalvots, ka ESAO Globālā vienošanās par nodokļiem nav spēkā vai netiek piemērota Amerikas Savienotajās Valstīs; uzsver, cik svarīgs multilaterālisms ir tam, lai nodrošinātu, ka starptautiskie uzņēmumi maksā taisnīgu nodokļu daļu vietā, kur tiek radīta vērtība; uzskata, ka ES būtu pilnībā jāatbalsta ESAO Otrā pīlāra direktīva;

28. uzsver satraucošo tirgus koncentrāciju tādos dažādos digitālajos tirgos kā sociālie mediji, meklētājprogrammas, MI, mākoņpakalpojumi, e-komercija, mikroshēmas un tiešsaistes reklāma; uzsver tās faktisko un iespējamo negatīvo ietekmi uz ES konkurētspēju, piegādes ķēžu noturību, mediju brīvības, privātuma un datu aizsardzību, sabiedrību un demokrātiju; mudina Komisiju risināt tādus jautājumus, kas raksturīgi tehnoloģiju tirgum, kā infrastruktūras ietekme uz tehniskā nodrošinājuma un mākoņdatošanas līmeņiem, vertikālo koncentrāciju, digitālu publiskās jomas algoritmisko manipulēšanu un tirgus sviras efektu digitālajos tirgos, kā to parāda saskaņā ar Digitālo tirgu aktu panāktais progress; turklāt prasa uzsākt jaunas izmeklēšanas mākoņpakalpojumu nozarē, lai vēl vairāk nodrošinātu godīgu konkurenci un inovāciju, ņemot vērā tirgus koncentrācijas pakāpi šajā nozarē un pret konkurenci vērstu praksi, kas saistīta ar sarežģītiem un nepārredzamiem licencēšanas noteikumiem vai piespiedu komplektēšanu; turklāt mudina Komisiju risināt jautājumu par dominējošo dalībnieku pieaugošo vertikālo koncentrāciju visā reklāmas vērtības ķēdē, kas apdraud ES tiešsaistes reklāmas nozari;

29. norāda uz MI pakalpojumu straujo attīstību, kas var izraisīt tirgus koncentrāciju; aicina Komisiju īstenot visas ekosistēmas pieeju šai nozarei, cita starpā izstrādājot un piemērojot jaunas kaitējuma teorijas, lai novērstu nozares dominējošo dalībnieku turpmāku iesakņošanos šajā nozarē; uzsver, ka Digitālo tirgu aktā ir ietverti vairāki noteikumi, kas jāpiemēro, lai neļautu vārtziņiem ierobežot jaunas MI izstrādātājus, un aicina Komisiju ātri rīkoties, lai novērstu risku patērētājiem, kam varētu tikt uzspiesta iepriekš noteiktu MI pakalpojumu lietošana to mobilajās ierīcēs, un nodrošināt, ka lietotāji MI sistēmas joprojām var atlasīt un lietot pārredzami, jo tas aizsargās konkurenci un patērētāju izvēli; aicina Komisiju izpētīt iespēju pievienot ģeneratīvo MI kā jaunu platformas pamatpakalpojumu saskaņā ar Digitālo tirgus aktu;

30. norāda, ka lielie digitālās jomas dalībnieki izmanto savu ietekmi tirgū, varu pār patērētājiem, finanšu resursus un datu koncentrāciju vienā tirgū, lai uzlabotu savu pozīciju citā tirgū; uzsver, ka mazie tirgus dalībnieki nevar konkurēt iepriekš minēto faktoru dēļ, tādēļ ES iedzīvotāji kļūst vēl atkarīgāki no tā paša nelielā skaita trešo valstu uzņēmumu un stratēģiskā autonomija ir apdraudētā; prasa, pārskatot apvienošanās pamatnostādnes, precīzāk pārbaudīt to, kā digitālās nozares dalībnieki savu dominējošo stāvokli izmanto sava stāvokļa uzlabošanai citās nozarēs, kā arī ES stratēģisko autonomiju, lai nodrošinātu tirgus sviras efekta efektīvāku uzraudzību;

31. norāda, ka dati un datu analīzes rīki ir svarīgi kā viens no faktoriem, kas attur no digitālā tirgus koncentrācijas un iegādēm digitālajā nozarē; prasa, lai Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai tirgus koncentrācijas gadījumos, kuros iesaistīti viens vai vairāki digitālās nozares operatori, sniegt atzinumu par datu kopu nozīmi plānotajā koncentrācijā, mērķtiecīgas iegūšanas procesā iesaistīto personu datiem un plānotās koncentrācijas iespējamo ietekmi uz tiesībām uz privātumu un datu aizsardzību;

32. pauž bažas par to, ka visā ES arvien vairāk tiek izmantoti dinamiski cenu noteikšanas mehānismi; aicina Komisiju izpētīt regulatīvus pasākumus, ar kurām novērst ļoti pielāgojamas un nepārredzamas cenu noteikšanas metodes;

33. aicina Komisiju enerģiski īstenot visus konkurences noteikumus, tostarp Ārvalstu subsīdiju regulu un Digitālo tirgu aktu, lai vērstos pret vārtziņu praksi un veicinātu sāncensīgus tirgus un godīgu konkurenci; uzsver, ka Komisijai vajadzētu būt izpildes nodrošināšanai pietiekamam darbinieku skaitam, un norāda, ka jauni instrumenti, kā arī zinātnieki un ekonomisti, kas pārstāv atšķirīgas disciplīnas, var uzlabot konkurences tiesību aktu izpildi; īpaši uzsver, ka Digitālo tirgu akts būtu stingri un neatkarīgi jāpiemēro, nekādi nepakļaujoties ārējam spiedienam; uzsver, ka Digitālo tirgu aktu un iespējamos naudas sodus nedrīkst izmantot kā līdzekli sarunu par tarifiem vešanai, bet gan kā centrālo elementu ES centienos nodrošināt taisnīgus un konkurētspējīgus digitālos tirgus; norāda uz sešām neatbilstības procedūrām, kas sāktas pret dažiem noteiktiem vārtziņiem; pauž bažas par iespējamu kavēšanos kritiski svarīgās izmeklēšanās un Komisijas spēju ievērot pienākumu censties sasniegt rezultātu un lēmumu par neatbilstības procedūrām pieņemt 12 mēnešu laikā;

34. ar bažām norāda uz sadrumstalotību daudzos patēriņa tirgos, tostarp finanšu pakalpojumu, telesakaru un mājsaimniecību energoapgādes tirgos, un prasa panākt ātrāku un plašāku tirgus integrāciju jomās, kur tas ir izdevīgi patērētājiem, un atzīt, ka šāda tirgus integrācija var vecināt investīcijas un inovāciju;

35. pauž satraukumu par augsto tirgus koncentrācijas līmeni mazumtirdzniecības, lauksaimniecības un autobūves nozarē aizjūras teritorijās, jo pārmērīgi augstās cenas, ko dominējošie uzņēmumi nosaka pirmās nepieciešamības precēm un pakalpojumiem, palielina nevienlīdzību, nestabilitāti un teritoriālās atšķirības; aicina Komisiju sākt izmeklēšanu par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu saskaņā ar LESD 102. pantu;

36. ar bažām norāda uz lielo tirgus koncentrāciju Eiropas finanšu nozarē, kā arī tās pastāvīgo pārmērīgo paļaušanos uz nelielu skaitu trešo valstu pakalpojumu sniedzēju; norāda, ka trīs lielāko kredītreitinga aģentūru tirgus daļa joprojām pārsniedz 90 %; pauž

bažas par to, ka sabiedriskas nozīmes struktūru (PIE) revīzijas tirgū joprojām pastāv augsta tirgus koncentrācija — četri uzņēmumi saņem lielu daļu no ES maksām par veikto PIE revīziju, un tas ierobežo izvēli un rada uzraudzības neobjektivitātes risku; aicina Komisiju iesniegt ietekmes novērtējumu par iespējām risināt šīs problēmas; mudina Komisiju rūpīgi izvērtēt publiskos konkursus revīzijas tirgus dalībnieku speciālo zināšanu iegūšanai, lai izvairītos no iespējamiem interešu konfliktiem;

37. pauž bažas par pārtikas cenu krīzi un šajā sakarībā norāda uz augsto tirgus koncentrācijas līmeni pārtikas piegādes ķēdēs; atkārtoti prasa Komisijai steidzami veikt padziļinātu analīzi par pirkšanas apvienību apjomu un ietekmi, lai īpašu uzmanību veltītu godīgas konkurences garantēšanai un lielākai pārredzamībai lielveikalu un dižveikalu ķēžu komercpraksē, jo īpaši, ja šāda prakse ietekmē zīmolu vērtību un produktu izvēli, vai arī ierobežo inovāciju vai cenu salīdzināmību; šajā sakarībā atgādina par tirgus koncentrāciju lauksaimniecības preču tirgū, kur četri uzņēmumi veido lielāko daļu no pasaules kultūraugu tirdzniecības apjoma; pauž nožēlu par to, ka Komisija, neraugoties uz bažām par konkurenci, tomēr ar nosacījumiem apstiprināja *Bunge-Vittera* 2024. gada apvienošanos (M.11204); aicina Komisiju novērst pārmērīgu varas uzkrāšanos dažu lielu šā tirgus dalībnieku rokās, lai stiprinātu gan lauksaimnieku, gan patērētāju pozīciju sarunās; šajā kontekstā uzsver jaunā konkurences rīka īstenošanu;

38. norāda uz ES banku augsto neto peļņu šajā inflācijas periodā, ko galvenokārt noteica pastarpinātā straujā monetārās politikas pastiprināšana attiecībā uz noguldījumu likmēm;

39. ar īpašām bažām norāda uz divu starptautisko karšu shēmu dominējošo stāvokli ES maksājumu tirgū un to iesākto praksi pastiprināt un paplašināt savu dominējošo stāvokli šajā tirgū, iespējams, vēl vairāk palielinot šķēršļus ienākšanai tirgū un kavējot ilgtermiņa inovāciju[1], kā arī palielinot izmaksas ES uzņēmumiem un galu galā arī patērētājiem; aicina Komisiju veikt izlēmīgus pasākumus, uzsverot nepieciešamību pārskatīt Starpbanku komisijas maksu regulu (Regula (ES) 2015/751), lai novērstu starptautisko karšu shēmu maksu ievērojamo pieaugumu un nodrošinātu taisnīgus, konkurētspējīgus un pārredzamus tirgus apstākļus;

Parlamenta iesaiste

---

[1] Eiropas Revīzijas palātas Īpašais ziņojums “Digitālie maksājumi Eiropas Savienībā: panākts progress, lai tie būtu drošāki, ātrāki un lētāki, kaut arī vēl pastāv trūkumi”, 2025. gada 9. janvāris, https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2025-01/SR-2025-01_LV.pdf.

40. uzsver, ka Parlaments būtu pietiekami jāiesaista konkurences politikas veidošanā; brīdina par pārmērīgu paļaušanos uz ieteikuma tiesību instrumentiem, piemēram, norādījumiem un pagaidu sistēmām, kurās Parlamenta iesaistīšanās ir ierobežota; aicina Komisiju sākt sarunas par iestāžu nolīgumu konkurences politikas jomā, lai tā izpildes prioritātes konkretizētu Parlamentam; aicina Eiropadomi saskaņā ar LES 48. panta 7. punktu pieņemt lēmumu, lai atļautu tiesību aktus konkurences politikas jomā pieņemt saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru; uzsver, ka Parlaments būtu vairāk jāiesaista ne vien Starptautiskā Konkurences tīkla un ESAO darba grupu un ekspertu grupu darbā novērotāja statusā, bet arī augsta līmeņa grupā Digitālo tirgu akta jautājumos;

41. aicina par konkurences politiku atbildīgo priekšsēdētājas izpildvietnieku un komisāru uzturēt ciešus kontaktus ar Parlamenta kompetento komiteju un tās darba grupu konkurences jautājumos;

°

° °

42. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.